

Posudek diplomové práce Kláry Košutové
Koncept ženy na pozadí společenských proměn na přelomu 19. a 20. století

65 stran textu, poznámkový aparát, prameny, bibliografie

Klára Košutová založila svou diplomovou práci na analýze vybraných dobových ženských časopisů, které odrážejí – každý z nich s jistou specifikou – postavení ženy v rodině a společnosti. Autorka záměrně vybrala časopisy navzájem co nejpodobnější a intelektuálně zaměřené. Jinak řečeno záměrně ignorovala celé spektrum ženských periodik od módních žurnálů, přes „hospodyňské“ a zábavné čtivo k časopisům profesním.

To není výtko, ale konstatování. Jde o promyšlenou volbu a korelaci svým způsobem elitního ženského tisku, vydávaného a psaného s jednou výjimkou ženami. Na podkladě těchto pramenů a s oporou dobře zvolené odborné literatury se autorka snaží rekonstruovat proměny obrazu ženy v přelomové době končícího 19. a počínajícího 20. století.

Práce má ovšem širší historické i geografické zarámování a sympatické je, že přestože tyto pasáže nutně musí být kompilativní, nejde o bezduché přepisování souborů fakt z různých zdrojů. Klára Košutová se přiklání k interpretacím, které považují za zásadní impuls, který podnítil ženské emancipační hnutí, ekonomické a industriální faktory. Svě názory dobře hájila v diplomovém semináři a stojí za nimi i v této práci.

Autorka si počíná zhruba tak, že se snaží určitou dobovou otázku – například žena a (vysokoškolské) vzdělání, ženské profese spojené s povinným celibátem, žena a volební právo a pod. – postihnout jednak v odborné literatuře, jednak zjistit, jak se s ní vypořádávají vybrané časopisy, případně provést porovnání mezi nimi, což ne vždy bylo technicky (a časově vzhledem k době, kdy vybraná periodika vycházela) možné. I tak se domnívám, že charakteristika Ženských listů, Ženského obzoru, Ženského světa a Ženské revue je zdařilá a zdařilý je i pokus vysvětlit jejich preference mezi čtenářkami (a čtenáři). Technicky vzato jsou prameny používány k dokreslení a doložení určitých vybraných tendencí a trendů. Nehodlám tím však v žádném případě říci, že s nimi autorka pracuje jako s pouhou ilustrací, protože takové hodnocení by bylo nepravdivé a povrchní. Spíš chci naznačit, že daná problematika by se na základě stejných nebo podobných pramenů dala uchopit i jiným způsobem, ale respektuji zvolený přístup. Naopak mohu konstatovat, že diskuse, které nad prací vznikaly, byly podnětné pro obě strany, pro diplomantku i pro mně.

Domnívám se, že Klára Košutová předložila dobře napsanou a zajímavě pojatou práci, která vyhovuje všem nárokům na diplomový úkol kladeným. Práci doporučuji k obhajobě a předběžně navrhuji ohodnotit ji jako výbornou až velmi dobrou.

Praha, 12. května 2007

Doc. Irena Štěpánová, CSc.
Ústav etnologie UKFF